

Informatie- en discussiemiddag over de nieuwe wet op orgaandonatie

Orgaandonatie: naastenliefde of weggeven van je ziel?

GRONINGEN – Binnenkort wordt de nieuwe wet op orgaandonatie van kracht. Over de wet wordt door verschillende bevolkingsgroepen verschillend gedacht. Daarom wordt op 26 april in Groningen een speciale middag georganiseerd waarop personen en groeperingen kunnen laten weten hoe zij over orgaandonatie denken. Ben je tegen donatie omdat je ook een stukje van je ziel mee weggeeft? Of ben je voor omdat het een vorm van naastenliefde is?

De nieuwe wet op orgaandonatie gaat op 1 juli 2020 in. De overheid vraagt de mensen van 18 jaar en ouder het donorregister in te vullen, of ze wel of niet organen of weefsels willen geven na hun overlijden. Dit ten behoeve van patiënten die het nodig hebben. Als je geen keuze invult in het donorregister, dan betekent dat dat je organen naar een patiënt kunnen gaan.

Voor A.M.O.R.C.* Noord-Nederland en Platform Religie en Levensbeschouwing Groningen is de nieuwe wet aanleiding om over dit voor velen lastige onderwerp een informatie- en discussiebijeenkomst te organiseren. Het doel van deze middag is het publiek de gelegenheid te geven zich hierover breed te oriënteren om zodoende een weloverwogen keuze te kunnen maken.

Weloverwogen keuze

Verschillende aspecten spelen bij orgaandonatie een rol, bijvoorbeeld hersendood. Wanneer treedt het moment van overlijden in? Vanuit esoterisch standpunt bekeken, spelen ook andere zaken mee. Hoe zit het met je zielenpersoonlijkheid, geef je met je orgaan ook een stukje 'ziel' mee? En wat heeft dit voor consequenties voor zowel de donor als de ontvanger? Bovendien kun je je ook afvragen in hoeverre je het karma in de weg staat van de ontvanger. Maar aan de andere kant, als je een ander kunt helpen, dan is dat toch een daad van naastenliefde en misschien ook wel je plicht gezien vanuit medemenselijkheid.

Sprekers

Het begrip hersendood en de procedure waardoor iemand donor kan worden, zullen worden besproken door Jikke de Vries-van Dijk, donatie-coördinator verbonden aan het UMCG.

Vanuit het humanistisch gedachtegoed geeft Victor Bom zijn visie. Hij is als biochemicus verbonden geweest aan het AZG/UMCG en lid geweest van de Nederlandse Transplantatie Vereniging.

Een Joodse visie zal worden verwoord door Jacob Ben-Chaim, docent Joodse Mystiek en Kabbalah aan Centrum De Poort in Groningen.

Marieke van Vugt levert een bijdrage vanuit het Tibetaans boeddhisme. Zij is coördinator van het Rigpa Centrum Tibetaans Boeddhisme in Groningen.

Gradus Serno belicht deze onderwerpen vanuit het gedachtegoed van de Rozekruisers Orde A.M.O.R.C. Hij is lid van de A.M.O.R.C.

Organisatie: De Rozekruisers Orde A.M.O.R.C.* en Platform Religie en Levensbeschouwing, Groningen.

*De A.M.O.R.C. (Aloude Mystieke Orde Rosae Crucis) is een van de verschillende [Rozenkruisersorganisaties](#).

Programma	
wanneer:	zondagmiddag 26 april 2020, 14.00-17.00 uur
waar:	Centrum De Poort. Locatie Friesestraatweg 31, Groningen
toegang:	vrijwillige bijdrage
aanmelding:	www.cursuscentrumdepoort.nl
informatie:	jocla40@gmail.com en gradusserno@gmail.com
14.00-14.05 uur	Opening. Welkom door Ineke Nederveld, A.M.O.R.C.
14.05-14.10 uur	Doel van de middag. Afgevaardigde van het Platform
14.10-14.30 uur	Orgaandonatie in een notedop. Jikke de Vries-van Dijk
14.30-14.45 uur	Orgaandonatie vanuit een humanistisch perspectief. Victor Bom
14.45-15.00 uur	Orgaandonatie volgens het jodendom: vragen en overwegingen. Jacob Ben-Chaim
15.00-15.15 uur	Tibetaans boeddhistische perspectieven op orgaandonatie. Marieke van Vugt
15.15-15.30 uur	Orgaandonatie: enkele overwegingen vanuit het gedachtegoed van de Rozekruisers Orde A.M.O.R.C. Gradus Serno
15.30-15.45 uur	Pauze
15.45-16.30 uur	Discussiegroepen
16.30-17.00 uur	Plenaire discussie en vragen
17.00 uur	Sluiting

EINDE PERSBERICHT

BIJLAGE:

Samenvatting van de bijdragen

1. Orgaandonatie in een notendop. J. de Vries-van Dijk (chir.)

In de nieuwe donorwet wordt van iedereen boven de 18 jaar verwacht een keus te registreren in het donorregister. Niets doen, is ook een keus: dan volgt er, na tweemaal een herinneringsbrief, een automatische registratie in het register met 'geen bezwaar tegen donatie'.

Het aantal actieve registraties hapert. Uit gesprekken blijkt vaak dat gebrek aan vrijgevigheid niet aan de orde is; iedereen gunt een ander een beter leven. Zeker als de ander iets nodig heeft wat je zelf niet meer nodig hebt.

Maar hier gaat het om het doneren van weefsels en/of organen, afkomstig van het lichaam waar jij je hele leven in hebt gewoond. Donatie kan alleen maar plaatsvinden na overlijden. Het is vooral het

laatste wat aanzet lijkt te geven tot zwijgzaamheid of (onjuiste) veronderstellingen.

Ik hoop duidelijkheid te kunnen geven over de procedure waardoor iemand donor kan worden. Daarbij geef ik ook uitleg over het begrip 'hersendood'. Door stap voor stap de procedure door te lopen, wordt het logisch en begrijpelijk en is het begrip 'hersendood' ook te bevatten.

Jikke de Vries-van Dijk is donatiecoördinator van het UMCG. Jikke geeft scholing en training aan artsen en verpleegkundigen. Daarnaast volgt zij hoe het donatiebeleid in de ziekenhuizen wordt uitgevoerd en waar eventueel aandacht aan moet worden gegeven.

2. Orgaandonatie vanuit een humanistisch perspectief. Victor Bom.

In het humanisme staan de redelijke en zedelijke vermogens van de mens centraal. Binnen het Humanistisch Verbond gaat het humanisme als levensbeschouwing uit van autonomie die gepaard gaat met maatschappelijk engagement, waarbij we van zelfontplooiing komen tot verantwoordelijkheid voor de ander. Het licht der rede in de warmte der verdraagzaamheid en de zorg voor een ander zijn te zien als humanistisch idealen. Vanuit deze gezichtspunten is de bereidheid tot het afstaan van je organen na je (hersens)dood ten behoeve van een noodlijdende medemens, volgens procedures waar wetenschappelijke consensus over bestaat, bijna een vanzelfsprekendheid. Moeilijk te accepteren is dat het merendeel van de Nederlandse bevolking tot nu toe niet eens zijn keuze voor orgaandonatie kenbaar gemaakt heeft en dat terwijl er zo'n grote mismatch is tussen donoraanbod en vraag naar orgaantransplantaties. Patiënten op de wachtlijst leven onder vaak dramatische omstandigheden en voor velen van hen komt de levensreddende transplantatie te laat. Ik zal stilstaan bij de nieuwe wet op orgaandonatie en vooral enkele overwegingen of alternatieven bespreken, waaronder het principe van wederkerigheid. Tot slot zal ik kort ingaan op enkele toekomstige mogelijkheden, zoals orgaan- en cellulaire xenotransplantaties.

Victor Bom is lid van het Humanistisch Verbond Groningen en als biochemicus verbonden geweest aan het AZG/UMCG en lid geweest van de Nederlandse Transplantatie Vereniging.

3. Orgaandonatie volgens het jodendom: vragen en overwegingen. Jacob Ben-Chaim.

Het jodendom kent diverse stromingen, meningen en interpretaties van de Halacha (de Joodse wet). Over één principe is er overeenstemming: 'Pikuach Nefesj' de plicht om een leven te redden. Deze plicht staat als prioriteit en komt vóór de lijst van 613 Mitzwot, de lijst van 248 geboden en 365 verboden die God volgens de gelovige joden hen via de Thora (de eerste vijf boeken van de Bijbel) gaf. Dit betekent dat joden bijna alle geboden en verboden mogen overtreden om een leven te redden. Ook wanneer je met jouw lichaam een ander leven kunt redden, heb je de plicht om het te doen.

Er zijn echter drie geboden die joden niet mogen overtreden, zelfs om een leven te redden. De eerste en belangrijkste van de drie speelt een belangrijke rol in de discussie over orgaandonatie. Dit is het strenge verbod op alle vormen van levensbeëindiging.

De joodse wet maakt een onderscheid tussen het doneren van organen gedurende het leven en na de dood. Wanneer je leeft en een orgaan doneert dat je kan missen om iemand te redden of iemands leven te verbeteren, is dat de grootste deugd die je kan doen. Toch blijft orgaandonatie na de dood nog steeds een punt van discussie binnen het jodendom. Wanneer is iemand echt dood?

Er wordt vaak over leven en dood als tegenpolen gedacht, terwijl vanuit de joodse perceptie geboorte en dood tegenpolen zijn. Het leven is iets anders. Een passage uit de Talmoed luidt: “De overtreders (van de Thora) in hun leven worden dood genoemd” Traktaat Brachot (zegenspreuken) 18:2.

Wat betekent bovenstaande tekst uit de Talmoed met betrekking tot de definities van ‘leven’ en ‘dood’, en voor de discussie over orgaandonatie binnen het jodendom?

Jacob Ben-Chaim is naast docent Joodse mystiek en Kabbalah, ook zakelijk coördinator werkzaam bij Cursuscentrum de Poort, Groningen.

4. Tibetaans boeddhistische perspectieven op orgaandonatie. Marieke van Vugt.

Tibetaans boeddhisme geeft een heel gedetailleerd beeld van het stervensproces, wat niet een enkel moment is, maar een periode waarin de elementen van lichaam en geest langzamerhand oplossen.

Er wordt gezegd dat de kans op een goede wedergeboorte afhangt van twee dingen: je daden tijdens het leven, en de staat van geest op het moment van sterven. Het is optimaal om te sterven in een staat van meditatie, en dan het lichaam voor drie dagen met rust te laten, zodat de geest naar de meest optimale wedergeboorte kan vertrekken en niet wordt afgeleid door stress en angst over het lichaam. In sommige gevallen is het dan zelfs mogelijk om op het moment van sterven de verlichting te bereiken.

In die zin is orgaandonatie dus geen goed idee. Interessant genoeg is er ook een andere overweging die daar weer haaks op staat: het ideaal van de bodhisattva die alles geeft voor het welzijn en de uiteindelijke verlichting van alle levende wezens. Vanuit dat oogpunt is orgaandonatie wel zeer gewenst, want je geeft je eigen lichaam om andere wezens te helpen. Kortom, de tibetaanse boeddhist wordt geacht zijn of haar eigen overweging te maken in dit dilemma.

Marieke van Vugt is coördinator van het Rigpa Tibetaans Boeddhisme Centrum in Groningen. Zij is als Assistant Professor, Cognitive Modelling Group verbonden aan de Rijks Universiteit Groningen.

5. Orgaandonatie: enkele overwegingen vanuit het gedachtegoed van de Rozekruisers Orde A.M.O.R.C. Gradus Serno.

De mens is eerst en vooral een spirituele entiteit die, gedurende zijn gehele leven, van een stoffelijk lichaam gebruik maakt om te evolueren.

De gehele schepping wordt doordrongen door een universele spirituele essentie. De menselijke ziel, of zielepersoonlijkheid, is een individuele expressie van deze essentie. De zielepersoonlijkheid is onvolmaakt en heeft vele incarnaties op aarde nodig om te evolueren

naar volmaaktheid, en maakt hierbij gebruik van de ervaringen die zij ondergaat met behulp van het menselijk stoffelijk lichaam. Bij de eerste ademhaling na de geboorte komt de zielepersoonlijkheid in het menselijk lichaam, en zij verlaat het lichaam met de laatste ademhaling. Elk menselijk wezen is een elementaire cel van één en hetzelfde lichaam: de mensheid als geheel. We dienen dan ook met respect en verantwoordelijkheid met ons lichaam én dat van de ander om te gaan.

De A.M.O.R.C. heeft geen standpunt over orgaandonatie, zij laat de keuze geheel aan haar leden.

We kunnen ons afvragen: Is orgaandonatie in harmonie met kosmische wetten? Welke karmische gevolgen kunnen er voor donor of ontvanger zijn en hebben we daar zicht op? Is het werkelijk een daad van medemenselijkheid om organen te doneren? We mogen ervan uitgaan dat na de vaststelling van hersendood iemands zielepersoonlijkheid niet langer is verbonden met het stoffelijk lichaam, maar hoe zit het met de cellen van het orgaan dat in het lichaam van een ander voortleeft? Kunnen afstotingsverschijnselen bij de ontvanger mede optreden onder invloed van een imprint of celgeheugen en zijn er mogelijkheden om deze invloed te verminderen?

In hoeverre is ons besef van wat (volgens de A.M.O.R.C.) onze taak op aarde is, van invloed op de keuze om orgaandonor of orgaanontvanger te willen zijn? Gaan we misschien als mensheid richting een groepsbewustzijn, doordat we door orgaandonatie worden gedwongen bewust te worden van wie we werkelijk zijn, en is dit wellicht een versnelling van de evolutie van het menselijk bewustzijn?

Gradus Serno is lid van de Rozekruisers Orde A.M.O.R.C. Hij is werkzaam geweest als fysisch geograaf.